

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.03.1994, sp. zn. Ntd 42/94, ECLI:CZ:VSPH:1994:NTD.42.1994.1

Číslo: 56/1994

Právní věta: Nejde o trestný čin zpronevěry podle 248 odst. 1 tr. zák., jestliže dlužník použije vypůjčené peníze k jinému účelu, než je ten, který uvedl věřiteli jako účel půjčky. Měl-li však takový dlužník v době, kdy si peníze půjčoval, úmysl je nevrátit, může jít o trestný čin podvodu podle 250 odst. 1 tr. zák.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 14.03.1994

Spisová značka: Ntd 42/94

Číslo rozhodnutí: 56

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování v trestním řízení, Zpronevěra

Předpisy: 140/1961 Sb. § 248 odst. 1
§ 250 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 56

Nejde o trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1 tr. zák., jestliže dlužník použije vypůjčené peníze k jinému účelu, než je ten, který uvedl věřiteli jako účel půjčky. Měl-li však takový dlužník v době, kdy si peníze půjčoval, úmysl je nevrátit, může jít o trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 3. 1994 sp. zn. [Ntd 42/94](#))

Vrchní soud v Praze rozhodl ve sporu o příslušnost vedeném mezi Obvodním soudem pro Prahu 5 a Okresním soudem v Příbrami tak, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný Okresní soud v Příbrami.

Z odůvodnění:

U Okresního soudu v Příbrami byla podána obžaloba na obviněného K. H. pro trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák.

Okresní soud v Příbrami usnesením ze dne 1. 2. 1994 sp. zn. 4 T 7/94 podle § 314c odst. 1 písm. a), § 188 odst. 1 písm. a) tr. ř. postoupil věc Obvodnímu soudu pro Prahu 5 s odůvodněním, že v jeho

obvodu byl spáchán trestný čin, pro který byla podána obžaloba.

Obvodní soud pro Prahu 5 usnesením ze dne 1. 3. 1994 sp. zn. [3 T 25/94](#) podle § 314c odst. 1 písm. a), § 188 odst. 1 písm. a) tr. ř. per analogiam vyslovil, že neuznává svou příslušnost, a to s odůvodněním, že trestný čin byl spáchán v obvodu obou soudů a že za této situace je příslušnost soudu určena podle toho, kde byla podána obžaloba.

Vrchní soud v Praze shledal, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný Okresní soud v Příbrami. Řídil se přitom následujícími úvahami:

Obviněný se měl trestného činu dopustit podle obžaloby v podstatě tím, že v Příbrami a v Praze převzal od J. S. celkem 192 000 Kč s tím, že mu za tuto částku opatří automobil na leasing, což však neučinil, částku 72 000 Kč použil pro svou potřebu a J. S. vrátil pouze 120 000 Kč, a dále převzal v Praze od V. S. 8 000 Kč s tím, že mu za tuto částku opatří doklady k automobilu dovezenému ze zahraničí, což však neučinil a částku 8 000 Kč použil pro svoji potřebu.

Z odůvodnění obžaloby a z obsahu spisu plyne, že obviněný převzal celkem tři částky:

- 1) v místě svého bydliště v Praze 5 částku 172 000 Kč, která měla být první splátkou na leasing automobilu, přičemž obviněný měl tento leasing pro J. S. zařídit,
- 2) v Příbrami částku 20 000 Kč, která podle ujednání obviněného s J. S. měla být půjčkou pro účely podnikání manželky obviněného,
- 3) v místě svého bydliště v Praze 5 částku 8 000 Kč, kterou měl obviněný použít na obstarání dokladů k automobilu dovezenému ze zahraničí pro V. S.

Žalobní návrh obžaloby je v rozporu s jejím odůvodněním a z obsahem spisu potud, pokud částky 172 000 Kč a 20 000 Kč jsou sloučeny do jediné částky 192 000 Kč a pokud celá tato částka byla určena na leasing automobilu.

Částku 20 000 Kč obviněný ve skutečnosti nezískal tak, že by byla určena na leasing automobilu, nýbrž tak, že mělo jít o půjčku. Již z toho je zřejmé, že částku 20 000 Kč nelze zahrnovat do rámce jednání, jímž obviněný měl spáchat trestný čin zpronevěry podle § 248 tr. zák. Jestliže poškozený J. S. poskytl částku 20 000 Kč obviněnému jako půjčku (§ 657 obč. zák.), bylo vyloučeno, aby se obviněný ve vztahu k této částce dopustil trestného činu zpronevěry, protože uvedená částka neměla povahu věci, která byla obviněnému svěřena ve smyslu § 248 odst. 1 tr. zák. O trestný čin zpronevěry podle tohoto ustanovení nejde v případě, kdy pachatel použije pro svoji potřebu peníze, které mu byly poskytnuty jako půjčka. Přitom je nerozhodné, zda byl či nebyl dodržen účel půjčky, pokud případně byl sjednán. Jde-li o půjčku podle § 657 obč. zák., stává se ten, komu byly peníze půjčeny, jejich vlastníkem (tj. nikoli pouze uživatelem, jak tomu je v případě výpůjčky věci podle § 659 obč. zák.), a jeho vztah k tomu, kdo mu peníze formou půjčky poskytl, je vztahem dlužníka k věřiteli (tj. nikoli vztahem vypůjčitele k půjčiteli). Naopak jde-li o výpůjčku podle § 659 a násl. obč. zák., může se pachatel dopustit trestného činu zpronevěry tím, že si přisvojí věc, která je předmětem výpůjčky, protože vypůjčitel se nestává vlastníkem věci a vypůjčená věc má z jeho hlediska charakter věci, která mu byla svěřena ve smyslu § 248 odst. 1 tr. zák.

Za situace, kdy převzetí částky 20 000 Kč je skutkem uvedeným v obžalobě; lze v tomto ohledu uvažovat o tom, že ze strany obviněného mohlo jít o trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák., i když takový závěr je podmíněn zjištěním, že obviněný pouze předstíral smlouvu o půjčce a že již v době, kdy peníze od poškozeného J. S. přebíral, měl v úmyslu je nevrátit.

Protože k převzetí částky 20 000 Kč obviněným došlo v Příbrami, je namístě závěr, že pokud by v

jednání obviněného šlo o trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák., je k řízení o tomto trestném činu příslušný Okresní soud v Příbrami (§ 16, § 18 odst. 1 tr. ř.).

Na druhé straně k převzetí částek 172 000 Kč a 8 000 Kč i k jejich použití obviněným došlo v jeho bydlišti v Praze 5. Pokud je obžalobou v použití těchto částek spatřován trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák., je k řízení o tomto trestném činu příslušný Obvodní soud pro Prahu 5 (§ 16, § 18 odst. 1 tr. ř.).

Za těchto okolností je třeba vycházet z ustanovení § 21 odst. 2 tr. ř., podle něhož společné řízení koná soud, který je příslušný konat řízení o nejtěžším trestném činu. Z porovnání trestních sazeb stanovených na trestný čin podvodu podle § 250 odst. 2 tr. zák. a na trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 2 tr. zák. je zřejmé, že přísněji trestný je trestný čin podvodu podle § 250 odst. 2 tr. zák., neboť při stejné sazbě trestu odnětí svobody a při stejné možnosti uložit peněžitý trest obsahuje sazba stanovená v § 248 odst. 2 tr. zák. i trest zákazu činnosti, zatímco sazba stanovená v § 250 odst. 2 tr. zák. již žádné další druhy trestů neobsahuje. Větší výběr alternativních druhů trestů v § 248 odst. 2 tr. zák. omezuje potřebu použití trestu odnětí svobody a poskytuje větší možnost uložení jiného druhu trestu než odnětí svobody. Proto je sazba stanovená v § 250 odst. 2 tr. zák. přísnější (k této problematice viz č. 2/1992 sb. rozh. tr.).

Protože k řízení o trestném činu podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák. je příslušný Okresní soud v Příbrami, je tento soud příslušný i ke společnému řízení o trestném činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák.